

Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av SOU 2025:88 Tidigt besked om lämplig användning av mark och vatten

Er beteckning: KN2025/01543

Ny lag om hushållning med mark- och vattenområden

Länsstyrelsen delar utredningens slutsats att det finns ett förändringsbehov av regleringen kring hushållning med mark och vatten. Länsstyrelsen ser utmaningar med att lösningen på problemet skulle vara att bryta loss berörda delar från miljöbalken. Miljöbalken har funnits i 25 år och hushållningsbestämmelserna är en integrerad och inarbetad del av prövningen. Det finns en risk att prövningen blir splittrad och minskar fokus på miljöfrågorna om hushållningsbestämmelserna till lyfts ut till en ny lag.

Utredningen presenterar ett antal tidigare utredningar som visar att hushållningsbestämmelserna har tillämpningsproblem och så har haft i många decennier. Hela systemet med hushållningsbestämmelserna bygger på att frågorna hanteras rätt på både central, regional och kommunal nivå. Länsstyrelsen ser därför ett behov av en kompetensökning kring de olika allmänna intressena samt behov av utbildningsinsatser kring hushållningsbestämmelserna på alla dessa nivåer. Länsstyrelsen föreslår därför en utbildningsinsats kring tillämpningen av den nya lagen i samband med flytt av miljöbalkens tredje och fjärde kapitel.

Behov av tidigt besked om områdesanvändning från det allmänna

Länsstyrelsen välkomnar förslaget eftersom det kommer att ge verksamhetsutövare och investerare möjlighet att få tidiga besked om en plats lämplighet. Tillståndprocesserna kan bli mer effektiva genom att stora konflikter fångas upp i ett tidigt stadium. Företag undviker att lägga stora summor på projekt som i slutändan ändå

inte kan realiseras. Det skulle kunna bli ett sätt att förenkla för företagen.

Länsstyrelsen ser dock en risk om att ett tidigt positivt besked kan uppfattas som ett förhandslöfte och skapa press på efterföljande miljöprövning. Miljöbalkens två första kapitel är vägledande för hela miljölagstiftningen. Områdesanvändningsbeskedet föreslås tas utifrån den nya lagen utan de två inledande kapitlen i miljöbalken, vilken kan komma att skapa osäkerhet i efterföljande prövningar. Det finns också många intressekonflikter som till exempel mellan naturvård och energiproduktion som kan vara svåra att lösa i ett tidigt skede utan fullständiga underlag.

Länsstyrelsen utgår ifrån att rutinerna kring områdesanvändningsbeskedet också inkluderar hänsynstagande till berörd kommuns översiktsplan. Översiktsplanen redovisar ju kommunens syn på riksintressena och ett viktigt vägledande dokument både vid efterföljande planläggning och vid prövning av verksamheter och åtgärder enligt miljöbalken.

Länsstyrelsen delar också utredningens bedömning att det skulle vara lämpligt att i särskild ordning se över möjligheten att stärka havsplanernas funktion som vägledande instrument genom att i dessa inkludera en tydlig avvägning mellan olika allmänna intressen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Carina Ståhl Herrstedt med samhällsplanerare Maria Andersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Veronica Lauritzsen och avdelningschef Åsa Broman medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.